

Dosarul nr. 2ra-1247/22
2-20034152-01-2ra-05092022

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud. V. Carapirea)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G. Colev, A. Curdov, Ș. Starciuc)

DECIZIE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandra Carapetean împotriva lui Andrei Vasilache, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și soție, compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de către Andrei Vasilache împotriva Alexandrei Carapetean cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori,

împotriva deciziei din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respins apelul declarat de către Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva, a fost admis apelul declarat de către Alexandra Carapetean, reprezentată de avocatul Alexandru Găină și a fost casată parțial hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central,

constată:

La data de 10 martie 2020, Alexandra Carapetean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Vasilache, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și soție și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 25 aprilie 2015 s-a căsătorit cu

Andrei Vasilache, aceasta fiind pentru ea a doua căsătorie. Împreună au doi copii: XXXXX.

A menționat că, deși din momentul încheierii căsătoriei au trecut aproximativ 5 ani, acest termen a fost suficient pentru a înțelege că viața în comun cu soțul Andrei Vasilache nu mai are viitor. De o perioadă îndelungată de timp nu se mai înțeleg, în familie există certă, iar agresiunile verbale din partea soțului deseori se transformă în conflicte dure, pe tonalități ridicate inclusiv în fața copiilor, uneori agresiunile fiind adresate și copiilor.

Reclamanta a afirmat că în asemenea circumstanțe, până la separare de pârât, în familie mereu a persistat o atmosferă tensionată, copiii fiind stresați și încordați când tatăl lor revenea acasă, tresăreau de la fiecare mișcare bruscă sau ridicare de voce, din frică să nu fie inițiat un nou scandal sau să nu fie bătuți. O astfel de atmosferă în familie nu poate fi apreciată ca fiind sănătoasă, benefică creșterii și dezvoltării copiilor, iar de câte ori a încercat să discute cu pârâtul că un asemenea comportament o umilește, acesta afirma că ea este de vină.

Reclamanta a susținut că este în stare să întrețină copiii minori, având un salariu de 5530 de lei și consideră că domiciliul acestora urmează a fi determinat împreună cu mama. Totodată, la creșterea copiilor o vor susține părinții, care dispun de surse de venit din activitățile de muncă proprii peste hotarele țării.

Alexandra Carapetean consideră corect ca în urma desfacerii căsătoriei cu pârâtul, ultimul să participe la întreținerea copiilor minori, astfel că solicită să fie încasat din contul acestuia pensia de întreținere pentru copiii minori în mărime de 1500 de lei lunar. În acest sens, a reținut datele Biroului Național de Statistică, conform căruia coșul minim de existență pentru anul 2019 al unui copil în mediul urban cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani constituie aproximativ 2400 de lei.

Reclamanta a precizat că solicitarea încasării pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă este condiționată de faptul că nu cunoaște dacă pârâtul este angajat în câmpul muncii, ultimul loc de muncă al acestuia fiind în Italia.

De asemenea, consideră echitabil de a încasa din contul pârâtului și pensia pentru întreținerea ei pe durata gravidității și până la atingerea de către al treilea copil comun a vârstei de 3 ani, în mărime de 2000 de lei.

Alexandra Carapetean a solicitat desfacerea căsătoriei înregistrată la 25 aprilie 2015 la OSC Cimișlia, trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr. 29; determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX împreună cu mama; încasarea din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX în mărime de a câte 1 500 de lei lunar pentru fiecare copil până la atingerea majoratului, precum și a pensiei de întreținere pe durata gravidității și până la împlinirea de către copilul nou-născut a vârstei de 3 ani în mărime de 2 000 de lei lunar și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 02 septembrie 2020 Alexandra Carapetean a depus cerere de chemare în judecată concretizată, solicitând: desfacerea căsătoriei; determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX împreună cu mama; încasarea din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX în mărime de 50% din toate veniturile sale, de la înaintarea acțiunii și până la atingerea majoratului; încasarea din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul său

a pensiei de întreținere pentru soție, în mărime de 1889 lei de lunar, de la înaintarea acțiunii și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului minor XXXXX și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii concretizate, reclamanta a indicat că, după depunerea acțiunii, a mai născut un copil, XXXXX.

A menționat că îngrijește de fiica sa minoră, care are o vârstă fragedă și are nevoie de o atenție sporită, nu are surse de venit stabile și este ajutată material de către părinții săi. Pârâtul nu participă la întreținerea ei, precum nici la întreținerea copilului.

Reclamanta a notat că, cuantumul pensiei de întreținere pentru soție urmează a fi calculat în baza datelor de pe site-ul Biroului Național de Statistică, conform cărora minimul de existență lunar pentru anul 2019 al femeilor apte de muncă, în mărime de 100 % din suma bănească prevăzută la rubrica respectivă, constituie 1889 de lei lunar.

La data de 22 ianuarie 2021, Andrei Vasilache a înaintat acțiune reconvențională împotriva Alexandrei Carapetean cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Andrei Vasilache a indicat că viața în comun cu pârâta a eșuat, conviețuirea în viitor fiind imposibilă. Între el și Alexandra Carapetean există neînțelegeri referitoare la întreținerea, educarea și domiciliul copiilor minori comuni. Respectiv, motivul depunerii prezentei cereri constă în dorința de a stabili domiciliul minorilor împreună cu tata, având în vedere comportamentul agresiv atât în privința sa, cât și a copiilor din partea Alexandrei Carapetean.

A comunicat că a locuit o perioadă cu pârâta și copii în Italia, însă la 10 decembrie 2019 Alexandra Carapetean a revenit împreună cu copii în Republica Moldova, fără ca el să cunoască. La 25 decembrie 2019 a venit în Republica Moldova pentru a discuta cu soția despre cele întâmplate, însă, conflictul nu a fost soluționat, dânsul fiind nevoit să revină la muncă în Italia.

A susținut că mereu a transmis bani și produse alimentare copiilor, iar în luna martie 2020 Alexandra Carapetean i-a comunicat că dorește să desfacă căsătoria. La XXXXX s-a născut a treia fiică, fapt despre care a aflat ultimul.

Andrei Vasilache a afirmat că poate asigura creșterea și dezvoltarea copiilor, pe când modul de viață al Alexandrei Carapetean este contrar intereselor acestora.

A solicitat determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX împreună cu tata.

Prin hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea inițială și a fost respinsă integral acțiunea reconvențională. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Alexandra Carapetean și Andrei Vasilache, înregistrată la data de 25 aprilie 2015 de Oficiul Stării Civile Cimișlia sub nr. 29. S-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX împreună cu mama. S-a încasat din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX în mărime de 1500 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 01 iulie 2021 și până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei

Carapetean pensia de întreținere până la atingerea de către copilul XXXXX a vârstei de 3 ani în sumă de 1 000 de lei lunar, începând cu data de 26 iunie 2020 și până la data de 26 iunie 2023. Totodată, s-a încasat de la Andrei Vasilache în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1980 de lei și în beneficiul Alexandrei Carapetean cheltuielile de judecată în sumă de 2700 de lei.

La 07 iulie 2021 Alexandra Carapetean, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral.

La 26 iulie 2021 Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor admise din acțiunea inițială și în partea respingerii acțiunii reconvenționale, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie respinsă, iar acțiunea reconvențională să fie admisă.

Prin decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul declarat de Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva și a fost admis apelul declarat de Alexandra Carapetean, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, fiind casată parțial hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central în partea cerinței cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și pronunțată în această parte o hotărâre nouă. S-a încasat din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copiii minori: XXXXX în mărime de 1/3 din toate formele de venituri începând cu data de 10 martie 2020 și până la data de 25 iunie 2020, apoi în mărime de 1/2 din toate formele de venituri inclusiv pentru întreținerea copilului minor XXXXX până la atingerea majoratului primului copil - 22 octombrie 2033, apoi în mărime de 1/3 din toate formele de venituri până la atingerea majoratului celui de-al doilea copil, 18 mai 2035, iar apoi în mărime de 1/4 din toate formele de venituri până la atingerea majoratului de către copilul minor XXXXX - 26 iunie 2038. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 16 mai 2022 Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor admise din acțiunea inițială și în partea respingerii acțiunii reconvenționale, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie respinsă (cu excepția pretenției cu privire la desfacerea căsătoriei), iar acțiunea reconvențională să fie admisă.

În motivarea recursului au fost reiterate circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiunea reconvențională, recurentul indicând suplimentar că instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și au încălcat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că la data de 14 iulie 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expedită în adresa recurentului Andrei Vasilache și a

avocatului Alexandru Savva, decizia fiind recepționată de către avocat la 21 iulie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat (f.d. 98, 103, volumul III).

Astfel, recursul, declarat la 17 mai 2022, este în termen.

La data de 05 septembrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimitei Alexandra Carapetean și a intervenientului accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 128, 137-138, volumul III).

Prin referința depusă la 30 septembrie 2022, Alexandra Carapetean a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, pe care o consideră legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 16 noiembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea în partea casată a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că la 25 aprilie 2015, Andrei Vasilache și Alexandra Carapetean au încheiat căsătoria, înregistrată la OSC Cimișlia cu nr. 29, conform certificatului de căsătorie XXXXX din 25 aprilie 2015 (f.d. 6, volumul I).

În căsătorie s-au născut trei copii – XXXXX, fapt confirmat prin certificatele de naștere anexate (f.d. 13-14, 68, volumul I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Alexandra Carapetean a solicitat desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX împreună cu mama, încasarea din contul lui Andrei Vasilache a pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX în mărime de 50 % din toate veniturile sale, de la înaintarea acțiunii și până la atingerea majoratului, precum și a pensiei de întreținere pentru fosta soție, în mărime de 1889 de lei de lunar, de la înaintarea acțiunii și până la împlinirea vârstei de 3 ani de către copilul minor XXXXX,

compensarea cheltuielilor de judecată.

Andrei Vasilache a înaintat acțiune reconvențională, solicitând determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii inițiale depuse de Alexandra Carapetean și a desfăcut căsătoria încheiată între Alexandra Carapetean și Andrei Vasilache, înregistrată la data de 25 aprilie 2015 de Oficiul Stării Civile Cimișlia sub nr. 29, domiciliul copiilor minori XXXXX fiind stabilit împreună cu mama. Totodată, s-a încasat din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX în mărime de 1500 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 01 iulie 2021 și până la atingerea majoratului copiilor, precum și pensia de întreținere pentru fosta soție până la atingerea de către copilul XXXXX a vârstei de 3 ani în sumă de 1000 de lei lunar, începând cu data de 26 iunie 2020 și până la data de 26 iunie 2023. De asemenea, s-a încasat de la Andrei Vasilache în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1980 de lei și în beneficiul Alexandrei Carapetean cheltuielile de judecată în sumă de 2700 de lei. Acțiunea reconvențională înaintată de Andrei Vasilache a fost respinsă.

Ulterior, instanța de apel a respins apelul declarat de Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva și a admis apelul declarat de Alexandra Carapetean, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, fiind casată parțial hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central în partea cerinței cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și pronunțată în această parte o hotărâre nouă. S-a încasat din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copiii minori: XXXXX în mărime de 1/3 din toate formele de venituri începând cu data de 10 martie 2020 și până la data de 25 iunie 2020, apoi în mărime de 1/2 din toate formele de venituri inclusiv pentru întreținerea copilului minor XXXXX până la atingerea majoratului primului copil - 22 octombrie 2033, apoi în mărime de 1/3 din toate formele de venituri până la atingerea majoratului celui de-al doilea copil, 18 mai 2035, iar apoi în mărime de 1/4 din toate formele de venituri până la atingerea majoratului de către copilul minor XXXXX - 26 iunie 2038. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prezenta cerere de recurs Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva, nu a contestat hotărârile instanțelor ierarhic inferioare în partea desfacerii căsătoriei, motiv din care Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu va verifica legalitatea hotărârii atacate în această parte.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate parțial.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Potrivit art. 63 alin. (1), (2), (3) din Codul familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

În conformitate cu art. 74 din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Prevederile art. 75 alin. (1) din Codul familiei stipulează că pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii.

Iar conform art. 76 din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Potrivit art. 82 alin. (1) din codul familiei, soții își datorează întreținerea materială reciprocă.

În conformitate cu art. 83 lit. b) din Codul familiei, dreptul de a pretinde întreținere de la fostul soț pe cale judecătorească îl are: fostul soț, care necesită

sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după nașterea acestuia.

Conform art. 84 din Codul familiei, cuantumul pensiei de întreținere încasate de la un soț (fost soț) în favoarea celuilalt soț se stabilește de către instanța judecătorească într-o sumă bănească fixă plătită lunar. La stabilirea sumei pensiei de întreținere, se ține cont de situația materială și familială a soților (foștilor soți), de alte circumstanțe importante.

Materialele cauzei atestă că la moment, mama Alexandra Carapetean locuiește împreună cu copiii minori XXXXX în Republica Moldova, orașul XXXXX.

Alexandra Carapetean este angajată în funcție de educator la Grădinița de copii „Ghiocel” din or. Cimișlia, cu salariul de 5530 de lei lunar, fapt confirmat prin contractul individual de muncă din 02 ianuarie 2020 (f.d. 32-33, volumul III).

Potrivit caracteristicii eliberate de către directorul grădiniței-creșă „Ghiocel”, copiii minori XXXXX frecventează grădinița începând cu 02 ianuarie 2020, fiind aduse și luate de la grădiniță doar de mama Alexandra Carapetean (f.d. 15, volumul I).

Tatăl Andrei Vasilache locuiește în Italia, unde este angajat în câmpul muncii, însă la dosar nu a fost anexat niciun contract individual de muncă.

Potrivit avizului-concluzie al Direcției Asistența Socială și Protecția Familiei Cimișlia din 05 iunie 2020, Alexandra Carapetean domiciliază împreună cu fiicele în casa părintească compusă din cinci odăi cu condiții sanitaro-igienice satisfăcătoare. Mama s-a angajat la instituția preșcolară „Ghiocel” din 02 ianuarie 2020 în funcție de educator, este o persoană cu studii superioare preșcolare, deschisă, onestă, bună la suflet și cu dăruire pentru copii. Fiicelor le oferă multă atenție, grijă și suport. Tatăl Andrei Vasilache muncește în prezent peste hotarele Republicii Moldova.

Luând în considerație cele expuse și reieșind din interesul superior al copiilor, Direcția Asistența Socială și Protecția Familiei Cimișlia a considerat oportună domicilierea copiilor minori XXXXX cu mama Alexandra Carapetean, după divorțul părinților (f.d. 52, volumul I).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, ținând cont de interesul superior al copiilor minori, de vârsta copiilor (2-7 ani) care necesită o îngrijire și atenție deosebită, precum și faptul că copiii minori se află la domiciliul și îngrijirea mamei, instanțele ierarhic inferioare întemeiat au ajuns la concluzia de a stabili domiciliul copiilor minori XXXXX cu mama Alexandra Carapetean.

Această soluție a instanțelor nu poate fi tratată drept o lezare a intereselor tatălui la întreținerea și educarea copiilor, întrucât nu semnifică instituirea restricțiilor în exercitarea drepturilor părintești, inclusiv a drepturilor copiilor de a comunica cu ambii părinți, deoarece exercițiul acestor drepturi părintești este garantat de lege și nu este limitat.

Instanțele de judecată just au apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele lui Andrei Vasilache precum că modul de viață al mamei Alexandra Carapetean este

contrar intereselor copiilor minori, deoarece argumentele sunt declarative, recurentul neprezentând probe pertinente și concludente în acest sens.

De asemenea, nu au fost probate nici afirmațiile precum că Alexandra Carapetean duce un mod de viață amoral și dezordonat, neavând grijă de copii și de educația acestora. Mai mult ca atât, aceste afirmații sunt contrare materialelor cauzei și anume, caracteristicile eliberate de la locul de trai, de muncă și caracteristica copiilor eliberată de instituția preșcolară, care demonstrează că Alexandra Carapetean este o mamă grijulie, este angajată în câmpul muncii, copiii frecventează instituția preșcolară, sunt îngrijiți și au o educație corespunzătoare.

La fel, instanța de apel just nu a reținut poziția lui Andrei Vasilache, precum că ar avea posibilitatea să asigure un trai mai bun și favorabil copiilor minori în Republica Italia, or, probe în sensul dat nu au fost prezentate, acesta limitându-se doar la declarații, nefiind anexate careva acte de evaluare a condițiilor de trai.

Cât privește încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele ierarhic inferioare just au ajuns la concluzia de a încasa pensia de întreținere din contul lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean, însă, instanța de apel greșit a dispus încasarea acesteia în cote stabilite de dispozițiile art. 75 din Codul familiei.

Or, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care părintele este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază și după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil și/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului și/sau alte venituri ale sale.

În cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a pârâtului, despre salariul și/sau alte venituri ale ultimului sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei sunt prezentate date cu privire la aceea că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii, cu toate că reclamantul a solicitat încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, instanțele judecătorești urmează să dispună încasarea pensia de întreținere pentru copilul minor, conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.

În acest sens, nu va fi considerat că la pronunțarea hotărârii, instanța judecătorească a depășit limitele pretențiilor înaintate de reclamant, deoarece pretenția înaintată de către reclamant ține de încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, iar în conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

La cazul prezentei spețe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că la materialele cauzei nu au fost prezentate acte ce confirmă angajarea lui Andrei Vasilache în câmpul muncii, mărimea salariului și/sau alte venituri ale sale, motiv din care instanța de fond întemeiat a încasat pensia de întreținere pentru copiii minori conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.

Instanța de recurs consideră că suma de 1500 de lei lunar, încasată de instanța de fond cu titlu de pensie de întreținere pentru fiecare din copiii minori, este una întemeiată și capabilă de a asigura un nivel de trai decent copiilor minori, ținând cont de starea materială, familială a părinților, precum și de datele oficiale ale Biroului Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil.

Totodată, se rețin dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) din Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Prevederi similare se conțin și în art.18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, potrivit căreia ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Articolul 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Situație de acest fel este reglementată și în art. 27 alin. (2) din Convenție, care prevede că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de fond, deși corect a ajuns la concluzia de a încasa pensia de întreținere în sumă de 1500 de lei lunar pentru fiecare copil, totuși, greșit a dispus încasarea acesteia începând cu data de 01 iulie 2021, or, conform art. 98 alin. (2) din Codul familiei, pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa hotărârile instanțelor ierarhic inferioare în partea încasării pensiei de întreținere pentru copiii minori, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care să fie încasată de la Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX în mărime de 1500 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 10 martie 2020 (data adresării în instanța de judecată) și până la atingerea majoratului copiilor și pentru copilul minor XXXXX în mărime de 1500 de lei lunar, începând cu data de 02 septembrie 2020 (data depunerii cererii de chemare în judecată modificată) și până la atingerea majoratului copilului.

Cât privește pensia de întreținere pentru fosta soție, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele de judecată întemeiat și legal au ajuns la concluzia de a încasa din contul

lui Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru fosta soție până la atingerea de către copilul XXXXX a vârstei de 3 ani, în mărime de 1000 de lei lunar, începând cu data de 26 iunie 2020 și până la data de 26 iunie 2023. Or, conform art. 83 lit. b) din Codul familiei, dreptul de a pretinde întreținere de la fostul soț pe cale judecătorească îl are fostul soț, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după nașterea acestuia.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere pentru copiii minori, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Andrei Vasilache, reprezentat de avocatul Alexandru Savva.

Se casează parțial decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandra Carapetean împotriva lui Andrei Vasilache, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și soție, compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de către Andrei Vasilache împotriva Alexandrei Carapetean cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, în partea încasării pensiei de întreținere pentru copiii minori și se pronunță în această parte o hotărâre nouă, prin care:

Se încasează de la Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 1500 (o mie cinci sute) de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 10 martie 2020 și până la atingerea majoratului copiilor.

Se încasează de la Andrei Vasilache în beneficiul Alexandrei Carapetean pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 1500 (o mie cinci sute) de lei lunar, începând cu data de 02 septembrie 2020 și până la atingerea majoratului copilului.

În rest, decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic